

er aldeles ikke noget nyt; vi behøve blot at se paa Finansloven, hvor der kommer meget frem af den Slags Ting, som man kan kalde „Gaver“. Det skal jeg ikke opholde mig nærmere ved, da flere Talere have paapeget det. Det egentlige Grundprincip er Spørgsmaalet om, hvorledes Pengene skulle tilvejebringes. Om det nu bliver paa den Maade som i Folketingets Affattelse, at en vis Brøkdel af Laanet skal være rente- og afdragsfrit en hel Del Aar, eller det ordnes paa den Maade, at hele Summen forrentes, men med en saa meget lavere Rente, er jo aldeles ligegyldigt. Men at det maa ordnes saaledes, at det bliver en Hjælp til Landarbejderne fra Statens Side, er aldeles sikkert; sker det ikke, kunne vi lige saa godt lægge Loven hen og slet ikke befatte os mere med den. Et Spørgsmaal, som tidt har været fremme i den Tid, Tanken om at skaffe Landarbejderne Jord, har været til Behandling, saavel i Kommissionen som i Fjor i Folketinget og i Aar i Landstinget, er, hvorvidt de Forslag, som have været fremme, dels Landbokommissionens Forslag, dels det Forslag, som blev vedtaget i Folketinget i Fjor, ere af den Beskaffenhed, at de virkelig kunne være til nogen Støtte for Landarbejderne i den Henseende, eller om de ere betydningsløse. Der er baade blevet talt ved Møder og skrevet i Bladene en hel Del om, at det var altfor smaat at begynde med, ja, det er endogsaa adskillige Steder blevet sagt, at det var aldeles uden Betydning; skulle vi til at løse dette Spørgsmaal, maatte vi meget højere op. Om de Tal, som Landbokommissionen foreslog — jeg tænker paa dens Flertals — eller de Tal, som kom frem her i Fjor i det af Folketinget vedtagne Lovforslag, netop ere de bestemte Tal, som absolut ere de rigtige, eller om der maaske kan bruges andre Tal, skal jeg ikke indlade mig paa. Der er vist ikke mange, der kunne sige, at Tallene kunne slaas bestemt fast. En Ting tror jeg imidlertid, at jeg tør hævde, og det er, at de nævnte Forslag vare af den Beskaffenhed, at de kunde hjælpe den Jordarbejder, som ikke havde nogen Kapital selv at komme i Vej med, til at faa sig et Hus. Det har jeg altid hævdet, og havde det ikke været min bestemte Mening, vilde jeg aldeles ikke have stemt for en saadan Lov. Landbokommissionens Forslag var ganske vist det mindste; hvad der har bevæget mig til at stemme for det, omtalte jeg i Fjor og skal ikke komme ind paa det nu. Folketingets Lovforslag skal jeg heller ikke komme ind paa, fordi alle-

rede saa mange Talere ere komne ind derpaa og have konstateret, at det med Tal kan udregnes, at Lovforslaget, som det blev vedtaget i Fjor, var en væsentlig Støtte for Landarbejderne. Det er vist, at mange vilde blive glade ved den, og at Loven nok skulde blive benyttet, endogsaa af flere end dem, den ifølge sin Udstrækning er i Stand til at kunne komme til gode. Hvis der viste sig Mangler eller Brøst ved Lovforslaget i en eller anden Retning, hvad vel ingen tør bestride, maa det erindres, at det hele kun var et Forsøg, der skulde gøres, og dette Forsøg kunde vi forsvare, saaledes som det gjordes ved det i Fjor af Folketinget vedtagne Lovforslag; men det Lovforslag, som vi nu have til Behandling, kan, som jeg allerede har nævnt, umuligt løse Spørgsmaalet. Ligesom den ærede sidste Taler kan ogsaa jeg anbefale Tinget at staa fast paa sin tidligere Affattelse. Der bliver da maaske kun ringe Udsigt til at faa det gennemført i denne Samling. Det er muligt, at det kan ske, og det er muligt, at det ikke kan ske, men om saa skulde være, at vi ikke faa det gennemført, ja, saamaa vi finde os deri, som vi sikkert ville komme til at finde os i, at adskillige andre Lovforslag ikke gennemføres, som vi ogsaa gerne vilde have gennemført. Vi maa da bringe Lovforslaget ud i Befolkningen, tale med Vælgerne om det, og dertil er der jo rigelig Anledning nu, da der forestaar Valg baade til Folketing og Landsting. Der er jo her i Landet nogle og tredivetusinde Landarbejdere, hvem et saadant Lovforslag med Tiden kunde komme til gode. Lad os tale lidt med dem om det, og lad os se, hvad de ville sige dertil. Det er jo i Højre, — selv om det ikke gælder alle Højremænd — at Modstanden ligger mod, at Lovforslaget føres igennem. De have jo hidtil paa Grund af manglende Oplysninger om eget Ve og eget Vel hos Landarbejderklassen indkasseret paa Valgdagen for sig og sin Politik en hel Del Tusinder af Stemmer. Tro De, hvis De fastholde det Forslag, som her foreligger til Behandling, at det vil fæstne Deres Stilling i denne Del af vort Samfund, blandt denne Vælgerklasse? Det tror jeg næppe. Men selv om denne Del af Vælgerne hidtil paa disse Punkter, i alt Fald efter min Mening, ikke har været saa klar over Stillingen, som den burde være, tror jeg, at dette Lovforslag er noget af det, der allerbedst kan bringe Klarhed paa Valgdagen.

Paa Lovforslagets enkelte Paragraffer skal jeg ikke særlig komme ind; det er